

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ
Τακτικού καθηγητού τῆς Ὀρυκτολογίας καὶ
Γεωλογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ
καὶ Πολυτεχνείῳ.
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΓΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΔΟΑΝΙΔΟΥ Δρ. Φ. Ε.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Ἀθήναις ἐτησίᾳ Δρ 7.
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις " " 7 50
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ φρ χρ " 8.

Αἱ συνδρομαί, ἐπιστολαὶ καὶ διητριβαὶ
ἀποστέλλονται

Ἡρὸς τὸν κ. Ἰωάν. Η. Δοανίδην
ιδάκτορα τῶν φυσικῶν Ἐπιστημῶν

ΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ",
Ὁδὸς Μασσαλίας ἀριθ. 10

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χριστόφορος Κολόμβος, μελέτη ἱστορικὴ ἐπὶ τῇ τετρακοσιοστῇ
ἐπιτείῳ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς, μεταφραστῆσα ἐκ
τοῦ γερμανικοῦ ὑπὸ Γ. Π. Δοανίδου. — Τὸ κρέας ὑπὸ Π. Δ.
Ζαχαρία Δ. Φ. Ε. — Ποικίλα,

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΟΛΟΜΒΟΣ

ΜΕΛΕΤΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ

ΕΠΙ Τῆς ΤΕΤΡΑΚΟΣΙΟΣΤῆς ΕΠΕΤΕΒΙΩΣ
ΤΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΩΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Μεταφραστῆσα ἐκ τοῦ γερμανικοῦ (*)

ΥΠΟ

ΓΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΔΟΑΝΙΔΟΥ

Α'.

Ἄδιασπαστως συνδεδεμένον εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ Χρι-
στοφόρου Κολόμβου πρὸς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς,
ὅπως δὲ ταύτης μεγαλειτέραν δὲν ἔχει ἡ ἱστορία νὰ ἐπι-
δείξῃ, οὕτω καὶ τὴν δόξαν τοῦ Γενοουσιῶ ἥρωος οὐδεὶς
μέχρι τοῦδε θαλασσοπόρος ὑπερέβαλεν. Ὁ Κολόμβος κατα-
λέγεται μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα
σύμπασα ἡ ἀνθρωπότης εὐλογεῖ. Περὶ τὸν ἀνακαλύψαντα
τὸν Νέον Κόσμον ἐπλεξαν οἱ μεταγενέστεροι στέφανον
παραδόσεων, δι' ὧν παρίσταται οὗτος οὐ μόνον ὡς θαλασ-
σοπόρος ἀτρόμητος, ἀλλὰ καὶ ὡς μάρτυς. Κεὶ ἀληθῆς
μὲν εἶναι ὅτι τῶν τελευταίων δεκαετηρίδων αἱ ἱστορ. καὶ
ἔρευναι ἐχαρακτήρισαν ὡς ἀβάσιμα πάντα ταῦτα καὶ
ὑπερβολικά, ἀπέδειξαν δὲ τὸν Κολόμβον πλήρη ἀδυναμιῶν
ἀνθρωπίνων καὶ σφαλμάτων, ἀπέχοντα πολὺ τοῦ ιδεώδους
τύπου καθ' ὃν ἐφανταζόμεθ' αὐτὸν μέχρι τοῦδε τὴν εὐ-

τολίμιν του ὅμως καὶ τὴν ἐνεργητικότητά πάντες πάν-
τοτε θαυμάζουσιν.

Ἄπας ὁ πεπολιτισμένος κόσμος πρόκειται νὰ πανη-
γυρίσῃ κατ' αὐτὰς τὴν τετρακοσιοστὴν ἐπέτειον τῆς ἡμέ-
ρας ἐκείνης καθ' ἣν ὁ Κολόμβος ἀπεβιβάζετο ἐπὶ τὸν ἀ-
κτῶν νήσου ἀμερικανικῆς. Ὁ πανηγυρισμὸς τῆς ἐπετείου
ταύτης ζωηρὸν ἀπανταχοῦ διεγείρει τὸ ἐνδιαφέρον· σήμε-
ρον δὲ ὅτε οὐ μόνον ὁ στενωτέρως τῶν λογίων κύκλος
ἀλλὰ καὶ οἱ πολλοὶ ἐξ ἴσου περὶ τοῦ ἀνακαλύψαντος τὸν
Νέον Κόσμον ἀσχολοῦνται, ἀρμόζει δι' ὀλίγων νὰ δειχθῇ
ὅτι τὰς πλείστας τῶν δυστυχιῶν τὰς ὁποίας ὁ γενοουσιῶς
ἥρωος ὑπέστη, εἰς αὐτὸν ὀφείλει καὶ ὅτι ὁ κόσμος εἶναι δι-
καιώτερος ἢ ὅσον συνήθως νομίζομεν.

Β'.

Ὅπως δυνθῶμεν κατ' ἀξίαν τὸν Κολόμβον νὰ ἐκτι-
μήσωμεν ἀνάγκη εἶναι νὰ γνωρίσωμεν τὴν σκηνὴν ἐφ' ἣς
ὁ ἥρωος ἐνεφανίσθη, νὰ γνωρίσωμεν δηλαδὴ τὸ πνεῦμα τοῦ
ΙΕ' αἰῶνος, τοῦ ὁποίου τέκνον ὑπῆρξεν ὁ εὐτυχῆς οὗτος
θαλασσοπόρος.

Ἦδη ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος τούτου ἰθεώρουσι οἱ
λαοὶ τῆς Εὐρώπης τὴν Μεσόγειον ὡς λίαν περιωρισμένην,
πάντων δὲ αἱ σκέψεις ἵπταντο πρὸς τὸ πέραν τῶν εὐρω-
παϊκῶν ἀκτῶν τοῦ Ἀτλαντικοῦ διανοιγόμενον ἄγνωστον.
Οἱ Μωαμεθανοὶ ἔφερον ἐκ τῆς Ἀνατολῆς πάμπολλα καὶ
πολύτιμα ἐμπορεύματα, ἡ ὑπαρξὶς τῶν πλουσιῶν Ἰνδιῶν
καθίστατο ὀλονὲν γνωστοτέρα, ἤρξαντο δὲ ὀσημέραι ἡ πρὸς
σύναψιν σχέσεων ἐμπορικῶν μετ' αὐτῆς ἐπιθυμία. Λέγον-
τες τότε Ἰνδίας, ἠγνόουν ὅλας τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ τὰς
χώρας ἀπὸ τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν τῆς Ἀφρικῆς μέχρι τῆς
Κίνας καὶ Ἰαπωνίας. Τὰς χώρας ταύτας ἐγνώριζον διὰ
τῶν περιγραφῶν τῶν περιηγητῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ-
ποῖαι ἦσαν αἱ τοῦ διασήμεου θαλασσοπόρου Μάρκου Πό-
λου· δι' αὐτῶν ἐγνώριζον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀπαντα

(*) Ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ Gartenlaube ὑπὸ C. Falkenhorst.

περ' οὐήρησε πέντε ἔτη, ἐπενήργησε τὰ μέγιστα ἐπὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Δαρβίνου, καὶ ἔκτοτε, ὅτε κατὰ πρῶτον ἐπάτησε τὸ ἔδαφος τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, ἔφερον ἐν ἑαυτῷ τὴν ἰδέαν τῆς γενεαλογικῆς θεωρίας, ἣν βραδύτερον ἐπέτυχε ν' ἀναπτύξῃ τελείως. Ἡ ἀφήγησις τοῦ ταξιδίου, γραμμεῖα ὑπὸ τοῦ Δαρβίνου κατὰ τύπον λίαν ἐπαγωγόν, ἐδημοσιεύθη καὶ γαλλιστὶ τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ E. Barbier (Paris, Reinwald), καὶ, ἐν παρόδῳ, συστήμη ὑμῖν αὐτῆς τὴν ἀνάγνωσιν⁽²⁶⁾. Ἐν τῇ διηγῆσει ταύτῃ, ἀνωτέρω οὐσῃ κατὰ πολὺ τοῦ συνήθους μέσου ὅρου τῶν τοιαύτης φύσεως συγγραμμάτων, οὐ μόνον γνωρίζεται τις μετὰ τῆς ἐρασμίας προσωπικότητος τοῦ Δαρβίνου, ἀλλ' ἔτι ἀνευρίσκει καὶ ἕχνη πολλὰ τῆς ὁδοῦ, ἣν ἐκείνος ἐτρέπετο, ἵνα καταλήξῃ εἰς τὰς ἰδέας αὐτοῦ. Προϊὸν τοῦ ταξιδίου τούτου ὑπῆρξε κατὰ πρῶτον μεγάλη τις ἐπιστημονικὴ ἔκθεσις, ἐν τῷ μέρει δὲ αὐτῆς τῷ ζωολογικῷ καὶ γεωλογικῷ συνειργάσθη ὁ Δαρβίνος. Ὑστερον δὲ ὁ Δαρβίνος ἐδημοσίευσεν ἀξιόλογον περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν βράχων τῶν κοραλλιωδῶν (der Korallen-Riffe) (*) πραγματείαν, ἣτις θά

ἐξήρκει καὶ μόνη ἵνα στέψῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ διὰ δόξης ἀφθίτου. Γινώσκετε ὅτι αἱ πλείους τῶν νήσων τῆς θαλάσσης τοῦ Νότου ἐσχηματίσθησαν ἢ περιστοιχίζονται ὑπὸ ὄχθων κοραλλιωδῶν. Μέχρι δ' ἐκείνου τοῦ χρόνου δὲν εἶχον κατορθώσῃ νὰ ἐξηγησῶνται κατὰ τρόπον ἐπαρκῆ τὰ παράδοξα σχήματα τῶν βράχων ἐκείνων καὶ τὴν θέσιν αὐτῶν σχετικῶς πρὸς τὰς νήσους τὰς μὴ κοραλλιωδεῖς. Εἰς τὸν Δαρβίνον ἐπεφυλάσσετο νὰ ἐπιλύσῃ τὸ δυσχερὲς τοῦτο πρόβλημα ἡδυνήθη δὲ τοῦτο νὰ κατορθώσῃ, ἐπικαλούμενος ἐκτὸς τῆς ἐνεργητικότητος τῶν ζῶων τῶν κοραλλιοποιῶν τὴν ἐξύψωσιν καὶ τὴν ὑψίζησιν τοῦ τῆς θαλάσσης πυθμένου, ὅπερ ἐξηγεῖται τὴν γενέσιν τῶν διαφόρων σχημάτων τῶν κοραλλιωδῶν βράχων. Ἡ θεωρία περὶ τῆς γενέσεως τῶν ὄχθων τῶν κοραλλιωδῶν εἶνε, ὡς ἡ μεταγενεσιτέρα αὐτοῦ θεωρία περὶ τῆς γενέσεως τῶν εἰδῶν, θεωρ. ἐξηγουμένη τὰ φαινόμενα τελείως διὰ τῆς ἐπικλήσεως τῶν ἀπλουστάτων μόνον φυσικῶν α.τιῶν κενυ ὑποθετικῆς ἀναδρομῆς εἰς δυνάμεις ἀγνωστούς. Ἐκ τῶν ἄλλων δὲ πραγματειῶν τοῦ Δαρβίνου ὀφείλομεν νὰ μνημονευσῶμεν ἐτι τῆς ὥραιας αὐτοῦ ἐιδικῆς συγγραφῆς περὶ τῶν μαλλοποδῶν (der Cirripedia), ἀξιοσημειώτου κλάσεως θαλασσιῶν ζῶων, ὁμοιζόντων κατὰ τοὺς ἐξωτερικοὺς αὐτῶν χαρακτήρας πρὸς τὰ μαλάκια καὶ ὄντως ὑπο τοῦ Κυδίουρου ταξιονομηθέντων ἐν τοῖς διτύροις (zweischalige) μαλακίαις, καίτοι ἔρ. φ. ἀνήκουσιν εἰς τὰ μαλακοστρακα.

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἀπὸ τοῦ μεγάλου ἑαυτοῦ ταξιδίου ἔζησεν ὁ Δαρβίνος ἕξ ἔτη (ἀπὸ τοῦ 1836 ἔτους μέχρι τοῦ 1842) τὸ μὲν ἐν Λονδίῳ, τὸ δὲ ἐν Κανταβρυγίᾳ. Τὸν χειμῶνα τοῦ 1839 ἔτους ἐνουμφεύθη μετὰ τῆς ἑαυτοῦ ἐξαδέλφης Ἑμμάς Wedgewood. Οἱ ὑπερμετροὶ δὲ μὀχθοι, οὓς ὁ Δαρβίνος κατ' ἀνάγκην ὑπεδύσατο κατὰ τὸ πενταεὶς αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Beagle ταξιδίου ἠλλοίωσαν οὕτω τὴν ὑγίειαν αὐτοῦ, ὥστε ἐπιστρέψας ἐδέησε ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τοῦ θαλάσσιου τοῦ Λονδίνου καὶ ἔκτοτε ἔζησεν ἐν ἡσυχίᾳ τινὶ ἀναχωρητηρίῳ, ἐν τῷ ἑαυτοῦ κτήματι Down, πλησίον τοῦ Bromley, ἐν τῇ κομιτείᾳ τοῦ Kent, μίαν ὥραν σιδηροδρομικῆν μακρὰν τοῦ Λονδίνου.

Ἡ ἀπομάκρυνσις αὕτη ἀπὸ τῆς ἀδιακόπου ταραχῆς τῆς μεγάλης πρωτεύουσος ὑπῆρξε κατ' ἐξοχὴν εὐτυχῆς

κολουμπάρᾳ», λέξεωσ τυρκικῆς, ἣν ἐποιήσατο ὁ καλὸς κῆρυξ Στεφανὸς Α. Κουμανούδης ἐν τῷ Λατινοελληνικῷ Λεξικῷ (ἐκδ. δ') ἐν τῇ λέξει columbar « Εἰς τὸν ἴσως ὁ χυδασιολογούμενος κολουμπάρᾳ».

(Ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Λεξικῷ τῇ γενομένῃ ὑπὸ Ἰ. Πρωτοζίκου καὶ Μ. Ι. Βιαγλίῃ παρελείφθη ἡ ἀποπος αὕτη ἐτυμολογία).

Ἄλλα καὶ ἐν αὐτῷ τῷ Γαλλοελληνικῷ Λεξικῷ καὶ ἄλλαι λέξεις ἐτυμολογοῦνται γενικῶς, ὅσων ἡ λέξις amalgame θεωρεῖται παραγομένη ἐκ τῶν ἑλληνικῶν λέξεων ἄμα καὶ γάμος ἢ Ἀπολλὸν ἀποτρόπαιε! (Σημειώσις τοῦ μεταφραστοῦ.)

(26) Τὸ σύγγραμμα τοῦτο μετέφρασεν εἰς τὴν γερμανικὴν γλῶσσιν ὁ Dieffenbach, ἡ δὲ μετάφρασις φέρει τὴν δε τὴν ἐπιγραφήν: «Charles Darwin». naturwissenschaftliche Reisen. Deutsch von Ernst Dieffenbach. 2 Thle. Braunschweig 1844.—Ὁ τε συγγραφεὺς ἡμῶν καὶ ὁ Γάλλος μεταφραστὴς καυχώμενοι ἐπιδεικνύονται τὴν εἰς τὰς ἑαυτῶν γλώσσας γενομένην πολλαπλῆς ἐπίσης μεταφράσεως τῶν ρημοτομικῶν ἐν τῇ ἐπιστῇ πολυβρυλητῶν συγγραμμάτων τοῦ Δαρβίνου, — ἐν τῷ ὅ Ἑλλην. μεταφραστῆς οὐδεμίαν μὲν τοιαύτην μετάφρασιν εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν ἑλληνικὴν δύναται νὰ ἐπιδείξῃται, θλίβεται δὲ καθορῶν δεδηλητηριασμένον παρ' ἡμῖν δυστυχῶς τὸ ἔδαφος ὑπ' ἀνθρώπων, εἰς οὓς κατ' αὐστηρὰν δικαιοσύνην δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προφέρῃσι τὸ ὄνομα τοῦ Καρόλου Δαρβίνου, καὶ ὑπὸ συγγραμμάτων κατασκευόντων τὴν ἐπιστημονικὴν φιλοσοφίαν τοῦ ἔθνους, ὅσων τὸ φέρων τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν: « Ἡ νεωτάτη τοῦ ὀλισμοῦ φάσις ἔστι ὁ Δαρβινισμός καὶ τὸ ἀνυπόστατον αὐτοῦ (!!) ὑπὸ Σπ. Π. Σούγκρα διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας καὶ προλήτου τῆς θεολογίας. Ἐν Ἀθήναις. — 1876». Ἀνανεορρητικῶς μεγίστην εἰς τὸ ἔθνος ὑπηρεσίαν καὶ ἀνυπολόγητον ὠφέλειαν παρέσχεν ὁ Προμηθεὺς καταστρυφῆς παρ' ἡμῖν τὴν ἐσχάτην ἀμαθίαν, τὴν τόλμην φέρουσαν, ἐξανειμῶσα καὶ ἀπασθολώσας τὰ κατὰ πτωστά τεχνήματα τῆς κακοήθους ἀντικρινείας καὶ τῆς αἰσχρᾶς ἰδιοτελείας ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς πνευματικῆς καὶ διδασκῆς τὴν λαρεῖαν πρὸς τὴν ἐπιστήμην, τὸν ἀπειρον πρὸς τὴν μεγαλοφυῶν σεβασμόν! Δεινόν, ὑπερδεινόν τῇ ἀληθείᾳ θὰ ἦτο, ἂν ἐν τῇ ὥρᾳ, ἐν τῇ ἐνδοξῇ χώρᾳ τῆς φερύσῃ τοῦ πλυνόμενου ὄντος Ἑλλάδος κατεδικάζετο ἡ ἐπιστήμη, τελευταῖον τοῦ 19' αἰῶνος, καὶ ἐλανπατεῖτο συγχρόνως ἐν τῇ τῶν γραμμάτων σφαίρᾳ ἡ ἠθικῆ, πάντων σιωπῶντων καὶ ἀντιλέγοντος οὐδενός! (Σημειώσις τοῦ μεταφραστοῦ.)

(*) Περιεργίας ἔνεκα καὶ ἐν παρόδῳ σημειούμεθα ὅτι κατὰ τὸ Γαλλοελληνικὸν Λεξικὸν τὸ συνταχθὲν ὑπὸ Μ. Γ. Σχινᾶ καὶ Ἰ. Ν. Λεβαδέως, κεντρῶν ἄλλως σοφῶν, ἡ λέξις corail (= κοραλλίον) οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ παρεφθαρμένη ἡ ἑλληνικὴ φράσις κοραῖ ἄλιον!!! Βλ. τὸ εἰρημνόμενον Λεξικὸν ἐν τῇ περὶ ἧς ὁ λόγος λέξει. Ἡ ἐτυμολογία αὕτη ὑπομνησκει ἡμᾶς τὴν ἐκ τῆς λατινικῆς λέξεωσ columbar (= ζειροπ. δη, ὁ ἄξιος ζειροπ. δη; δούλος) παραγωγήν αὐτοῦ χυδασιολογομένου

τῷ Δαρβίνῳ, καὶ εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν δὲ ταύτην ὀφείλομεν ἡμεῖς πιθανῶς τὴν τῆς ἐπιλογῆς θεωρίαν. Ἀπηλλαγμένος ἐκεῖ ὁ περικλεῆς φυσιοδίφης ἀπὸ τοῦ ὄχλου τῶν πάντοδακτῶν ὑποθέσεων, αἰτίνες ἐν Λονδίῳ ἤθελον ἀπορροφᾶ τὸν χρόνον καὶ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, ἠδυνήθη νὰ συγκεντρώσῃ πᾶσαν τὴν ἐκυτοῦ ἐνεργητικότητα ἐν τῇ σπουδῇ τοῦ εὐρέος προβλήματος, ὅπερ προῦθαλεν εἰς αὐτὸν τὸ μέγα ἐκεῖνο ταξείδιον, ὅπερ ἐταξείδευσεν. Ἰνα δὲ καταμάθῃτε τίνες παρατηρήσεις κατὰ τὸν περίπλου ἐκείνον ἐγέννησαν ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Δαρβίνου τὴν θεμελιώδη ἔννοιαν τῆς θεωρίας τῆς ἐπιλογῆς καὶ τίνα τρόπον ὕστερον αὐτὴν συνεπλήρωσεν, ἐπιτρέψτέ μοι ν' ἀνακοινώσω ὑμῖν περικοπὴν τινα ἐξ ἐπιστολῆς, ἣν ὁ ἔξοχος ἀνὴρ ἔγραψε πρὸς ἐμὲ τὴν 8 Ὀκτωβρίου τοῦ 1864 ἔτους.

«Ἐν τῇ Νοτίᾳ Ἀμερικῇ τρεῖς φαινόμενα τάξεις ἐνεποίησαν εἰς ἐμὲ βαθυτάτην αἰσθησιν: πρῶτον ὁ τρόπος καθ' ὃν εἶδη, ἐγγύτατα τῷ γένει προσήκοντα, διαδέχονται καὶ ἀντικαθιστᾶσιν ἄλληλα, καθ' ὅσον τις πορεύεται ἀπὸ τοῦ Βορρᾶ πρὸς τὸν Νότον·—δεύτερον ἡ ἐγγυτάτη συγγένεια τῶν εἰδῶν τῶν κατοικούντων τὰς παρακτίνας νήσους τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς μετὰ τῶν εἰδῶν τῶν ἰδιζόντων εἰς τὴν ἠπειρον ταύτην· τοῦτο δὲ μ' ἐνέβαλεν εἰς βαθεῖαν ἐκπληξιν, καὶ μάλιστα ἡ διαφορὰ τῶν εἰδῶν τῶν κατοικούντων τὰς ἐγγύς κειμένας νήσους τοῦ ἀρχιπελάγους τῶν Γαλκπάγων καὶ τέλος τρίτον αἱ στεναὶ σχέσεις αἱ συνδέουσαι τὰ ζῶντα νωδὰ μαστοπόρα (edentata) καὶ τὰ σύγχρονα τρωκτικὰ (rodentia) μετὰ τῶν ἐκλελοιπότην εἰδῶν τῶν αὐτῶν οἰκογενειῶν. Οὐδέποτε δὲ θὰ λησμονήσω τὴν ἐκπληξιν, ἣν ἠρθάνθη, ἀνορούσων λείψανον γιγαντώδους πτεοῦ (Panzerstück) ἀνάλογον πρὸς τάτουον (Gürtelthier) ζῶντα.

• Σκεπτομένῳ δὲ περὶ τῶν γεγονότων τούτων, συγκρίνοντι αὐτὰ πρὸς ἄλλα γεγονότα ὁμοταγῆ, μοι ἐφάνη πιθανὴν ὅτι τὰ εἶδη τὰ ἐγγύς τῷ γένει προσήκοντα ἠδύναντο κάλλιστα νὰ κατάγωνται ἐκ μιᾶς κοινῆς προγονικῆς μορφῆς. Ἄλλ' ὅμως ἐπὶ πλεῖστα ἔτη μοι ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐννοήσω τίνα τρόπον τοιαύτη μορφή ἠδυνήθη νὰ προσοικειωθῇ οὕτω καλῶς εἰς ὄρους ζωῆς τοσοῦτο διαφόρους. Ἡρξάμην λοιπὸν συστηματικῶς σπουδάζων τὰ κατοικίδια ζῶα καὶ τὰ κηπαῖα φυτὰ (Gartenpflanzen), καὶ μετὰ τινα χρόνον κατείδον σαφῶς ὅτι ἡ τροποποιητικὴ ἐπενέργεια ἐγκτεται ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ ἐκλογῇ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῇ δικλογῇ τῶν ἀτόμων τῶν ἐκλελεγμένων πρὸς τὴν τοῦ εἶδους διάδοσιν. Πολλάκις δὲ σπουδάσας τὸ εἶδος τοῦ ζῆν καὶ τὰ ἦθη τῶν ζῶων, ἤμην παντελῶς παρεσκευασμένος ἵνα σχηματίσω ἀκριβῆ τοῦ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνος ἰδέαν, καὶ αἱ γεωλογικαὶ μοῦ δ' ἐργασίαι μοι εἶχον παράσχη ἔννοιάν τινα τοῦ πελωρίου μήκου τῶν προφωχημένων χρονικῶν δικστημάτων. Ἀναγκυόντι δὲ τότε κατ' εὐτυχῆ συγκύριον τὸ βιβλίον τοῦ Μάλλου τὸ διαλαμβάνον **Περὶ τοῦ πληθυσμοῦ,**

μοὶ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα τῆς φυσικῆς ἐπιλογῆς. Ἐκ τῶν δευτερευουσῶν δὲ ἀρχῶν ἡ ἐσχάτη ἦς κατενόησα τὴν ἀξίαν ὑπῆρξεν ἡ σημασία καὶ τὰ αἷτια τῆς ἀρχῆς τῆς διαφορικῆς (des Divergenzprincipis).

Ὡς ἐκ τῆς περικοπῆς ταύτης καθίσταται δῆλον, ὁ Δαρβίνος ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ ἐπιστροφῆς ἐνέκυψε κυρίως καὶ κατὰ πρῶτον ἐν τῇ σιγῇ τοῦ ἑαυτοῦ ἀναχωρητηρίου εἰς τὴν μελέτην τῶν καλλιεργουμένων ὀργανισμῶν, τῶν κοιτικιδίων ζῶων καὶ τῶν κηπαίων φυτῶν: τοῦτο δὲ ἀναμφιδόλως ἦτο τὸ φυσικώτατον καὶ ἀσφαλέστατον μέσον ἵνα φθάσῃ εἰς τὴν θεωρίαν τῆς ἐπιλογῆς.

Ἐν τῇ ἐργασίᾳ ταύτῃ ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἄλλαις ὁ Δαρβίνος ἐβάδισε μετ' ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς ὑπερμέτρου. Ἐπιδειχάμενος δὲ περίσκεψιν καὶ αὐταπάρησιν θαυμασίαν, οὐδὲν περὶ τῶν ἰδεῶν τούτων ἐδημοσίευσεν ἀπὸ τοῦ 1835 ἔτους μέχρι τοῦ ἔτους τοῦ 1857, δηλαδή ἐπὶ ἔτη εἴκοσι καὶ ἓν οὐδὲν, λέγομεν, οὐδὲ κἄν προεισχωρικὴν τινα ἐκθεσιν τῆς ἑαυτοῦ θεωρίας, ἣν ὅμως εἶχεν ἐγγράφως δικτυπώσῃ ἀπὸ τοῦ 1844 ἔτους. Ἄλλ' ὅμως συνήθροζεν ἀδιαλείπτως θετικὰ γεγονότα, ἵνα μὴ δημοσιεύσῃ τὴν ἑαυτοῦ θεωρίαν πρὶν ἢ καθιδρῦσῃ αὐτὴν ἐπὶ εὐρείας βάσεως πειραματικῆς (*). Κατ' εὐτυχίαν δ' ὅμως ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὑπομενητικῆς ταύτης μελέτης, μελέτης τῆς ὑψίστης δυνατῆς τελειότητος, ἧτις ἴσως ἤθελε καταλήξῃ εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ μηδὲν δημοσιεῦσαι, ὁ Δαρβίνος ἐταράχθη ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἡσυχίᾳ ὑπὸ τινος τῶν συμπολιτῶν ἑαυτοῦ, ὅστις, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὸν Δαρβίνον, εἶχε καὶ αὐτὸς ἐξέυρη καὶ δικτυπώσῃ τὴν θεωρίαν τῆς ἐπιλογῆς κατὰ τὸ 1858 ἔτος, καὶ ὅστις ἀπέστειλεν ἐπιτομὴν τῆς θεωρίας ταύτης εἰς τὸν Δαρβίνον μετὰ τῆς παρακλήσεως νὰ παραπέμψῃ τὴν πραγματείαν ταύτην εἰς τὸν Λύελλον, ἵνα δημοσιευθῇ ἐν ἀγγλικῇ τινι ἐφημερίδι. Ὁ Ἄγγλος οὗτος ἦτο ὁ Ἄλφρεδος Ρούσσελος Οὐαλλάκιος (**).

(*) Ἡ δαρβινικὴ λοιπὸν θεωρία εἶνε προῖον α) περὶ τὰς φυσιογνωστικὰς τρεῖς εἰδῶν ἀνὰ τὴν Νοτίαν Ἀμερικὴν β) μελετῶν καὶ πειραμάτων, ὡς θὰ ἴδωμεν κτωτέρω, ἐπὶ ἔτη εἴκοσι καὶ ἓν ἐν ἡρέμῳ ἀναχωρητηρίῳ καὶ γ) ἐπιστήμονος ἐκ τῶν σοφωτάτων καὶ μεγαλοφροσύνων καὶ χρηστοτάτων τῆς ἀνθρωπότητος!

Ταῦτα πάντα ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, τερπόμεθα ἀναλογιζόμενοι ὅποιον ἀποκαλύψασαι φῶς, ὅποια ὑπερφυσικὴ λιμπηδὼν θὰ ἐλάμπρυνε βεβαίως ἐπ' ἀγαθῇ τοῦ ἔθνους τὴν διάνοιαν ἡμετέρων τινῶν λογίων, τοῦ κ. Σπ. Σούγκρα, τοῦ κ. Ἀπ. Μακράκη, τοῦ κ. Ἰω. Σαλατσοῦνη, τῆς κυρίας «Ἀναπλάσεως» ἐν γένει, τῆς κυρίας ἐπιφυλλίδος τῶν «Κυριῶν», τῆς κυρίας «Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν», τοῦ κ. Μ. Δ. Κηλοπρόχου, — δυνθάνων νὰ κατερεπίσωσαι, νὰ κατασυνερίψωσι καὶ ν' ἀποτεφρωσῶσι περ' ἡμῖν τὸν **δαρβινισμόν**!!! Νομίζει τις ὅτι καὶ πάλιν «τὰ μωρὰ καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξαιτο ὁ Θεὸς ἵνα τα ὄντα κατασχῶν»!!! — Σημειώσις τοῦ μεταφραστοῦ.

(**) Alfred Russel Wallace The Malay Archipelago. Β' ἔκδοσις 2 τόμοι εἰς 8ον σχῆμα. Ἐν Λονδίῳ 1869, καὶ τοῦ αὐτοῦ συγγραφῆς: Contributions to the theory of natural selection. A series of Essays. Β' ἔκδοσις. Εἰς 8ον σχῆμα. Ἐν Λον-

ψάνων τὰ ὅποια ἡ θάλασσα ἔφερε πρὸς τὰς ἀκτὰς τῶν Ἄζορων. ζῶν δὲ ἐν Λισσαβῶνι τῇ ἔδρᾳ ὄλων τῶν τότε κοσμογράφων κατεῖδε τὸ μέγεθος τῆς δόξης, τῆς τιμῆς καὶ τοῦ πλοῦτου ὅστις ἐπεφυλάσσετο εἰς τοὺς εὐτυχεῖς ἀνακαλύψεις ἐπιτελοῦντας. Τοῦτο μεγάλως τὸν νοῦν τοῦ Κολόμβου ἐξήπην. Τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἔστρεψεν ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν κοσμογραφίαν ὡς ἀπεκάλουν τότε τὴν γεωγραφίαν, ἐνστερνισθεὶς ἰδίως σύγγραμά τι τοῦ Πέτρου (1) Aillys, Imagō Mundi ὃ ἐστὶ Ὁφίς τοῦ Κόσμου ἐπιγραφόμενον. Εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦτο προσέτρεχεν ἕκτοτε ὁ Κολόμβος ὡς εἰς αὐθεντίαν παρὰ τὴν πολλὴν ἀκρισίαν τοῦ συγγραφέως, τοῦτο δὲ ἐκράτουν ἐν αὐτῷ τὴν ἰδέαν τῆς ὑπάρξεως ὠκεανοῦ οὐχὶ εὐρέως μεταξὺ Ἰσπανίας καὶ Ἰνδιῶν, τῆς ὑπάρξεως δηλ. ὠκεανοῦ εὐκάλως καὶ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ διαπλεγμένου· ἐξ αὐτοῦ καὶ ἄλλας πληροφορίας ἤρυσθη, ἐξ αὐτοῦ ἔμαθεν ὅτι ἐπὶ ὄρους μακρὰν πρὸς δυσμὰς κειμένου εὐρίσκειτο ὁ παράδεισος καὶ πολλὰ ἄλλα μέρη, τὰ ὅποια καὶ ἐπίστευε βραδύτερον ὅτι ἀνεκάλυψεν. Ἐν Λισσαβῶνι ἔμαθεν ἐπίσης καὶ τὰ περὶ τοῦ Φλωρεντίνου Τοσκανέλλη καὶ περὶ τῶν σχεδίων τὰ ὅποια εἶχεν οὗτος εἰς τὴν βασιλέα Ἀλφόνσον τὸν Ε' ὑποβάλει. Τότε ἐγεννήθη αὐτῷ ὁ πρὸς τὰς μεγάλας θαλασσοπορίας ἔρος, ἔγραψε δὲ πρὸς τὸν Τοσκανέλλη ζητῶν νὰ τῷ ἀποστείλῃ τοὺς χάρτας τοὺς ὁποίους εἶχε συντάξῃ καὶ τοῦ μελετωμένου ταξιδιῶν τὰ σχέδια. Ὁ Τοσκανέλλης ἐπεμψε πρὸς τὸν Κολόμβον, ὅστις σκοπῶς εἶχεν ἀποκρούσει αὐτῷ τὴν Ἰταλικὴν του καταγωγὴν ὑποκριθεὶς τὸν Πορτογάλον, ἐπεμψε λέγοντες πρὸς τὸν Κολόμβον τοὺς τε ζητούμενους χάρτας καὶ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς μεθ' ἧς εἶχεν ἀποστείλει αὐτοῦ, πρὸς τὸν Μαρτινέζ, ἐπιστολῆς λεπτομερῶς τὸν ὑπ' αὐτοῦ προτεινόμενον πλοῦν περιγραφούσης. Καὶ ὁ μὲν χάρτης ἀπωλέσθη· ἤρκεσεν ὅμως ἡ ἐπιστολὴ ὅπως ἔτι μᾶλλον καταπεισθῇ ὁ Κολόμβος περὶ τῆς ἐπιτυχούς ἐκβάσεως τοιοῦτου πλοῦ.

Πρὸς ἐκτέλεσιν ὅμως τῶν σχεδίων του εἶχεν ὁ Κολόμβος ἀνάγκην τῆς ὑποστηρίξεως ἡγεμόνος τινος ἢ βασιλέως, δὲν ἦτο δὲ εὐκόλον τοῦτο. Ἐν Πορτογαλίᾳ ἐβασίλευεν Ἀλφόνσος ὁ Ε'· εἰς ὃν εἶχεν ἐκθέσει ὁ Κολόμβος τὰ σχέδιά του χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ τὸν καταπεισῃ. Τὸ 1861 ὁ Ἀλφόνσος ἀπέθανεν, ἀνῆλθε δὲ τὸν θρόνον ἡγεμῶν ἐπιχειρηματικώτατος, Ἰωάννης ὁ Β'. Πρὸς τοῦτον παρουσιάσθη ὁ ἡμέτερος ἦρος.

Ὁ μέλλων τοῦ Νέου Κόσμου ἐξερευνητῆς προσῆλθεν ἐνώπιόν τινος συμβούλων τῆς αὐλῆς, οἵτινες εἶχον ἀναμφιβόλως πολὺ περισσώτερας ἐπὶ τῶν ναυτικῶν γνώσεις ἢ οὗτος· πρὸ αὐτῶν διετύπωσε τὸ σχέδιόν του, σχέδιον πρὸ πολλοῦ γνωστὸν καὶ μηδεμίαν ἐντύπωσιν ἐμποιῆσαν. Τὸν προτείναντα αὐτὸ ἐχαρακτήρισαν οὗτοι ὡς φλύαρον καὶ ὑπερβολικόν, μεγάλως δὲ ἐξεπλάγησαν ὅταν ἤκουσαν τὰς αἰτήσεις τοῦ τολμηροῦ ξένου, ὅστις ἐζήτηει ν' ἀνυψωθῇ εἰς τὴν τάξιν τῶν εὐγενῶν καὶ νὰ λάβῃ τὸν τίτλον τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιναυάρχου, τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀντιβασιλέως ὄλων τῶν ἀνεκκαλυφθησομένων χωρῶν καὶ πλῆ-

θος ἄλλοι τιμῶν καὶ προνομίων ὁμοίων πρὸς τὰς ὁποίας οὐδ' εἰς τοὺς διαπρεπεστέρους τῶν τότε θαλασσοπόρων δὲν εἶχεν ἡ Πορτογαλία ἀπονείμει. Ἀπέκρουσεν ὅθεν ὁ βασιλεὺς τὰς προτάσεις ταύτας καὶ οἱ Πορτογάλοι ἐξηκολούθησαν τοὺς κατὰ μῆκος τὴν ἀκτὴν τῆς Ἀφρικῆς πλόας των. (1) Τὰ γεγονότα ταῦτα ἔλαβον χώραν κατὰ τὸ 1483.

Τότε ἐγκατέλειψεν ὁ Κολόμβος τὴν Πορτογαλίαν καὶ ἐστράφη πρὸς τὴν Ἰσπανίαν. Κοσμογράφοι σοφοὶ δὲν ὑπῆρχον εἰς τὴν κῆλην τοῦ Φερδινάνδου καὶ τῆς Ἰσαβέλλας, ὅπως εἰς τὴν τῆς Λισσαβῶνος καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ὀλίγα εἶχεν ὁ Κολόμβος νὰ φοβηθῇ. Ἐλλειπεν ὅμως ἐν Ἰσπανίᾳ τὸ πνεῦμα τῶν δι' ἐμπορικοὺς σκοποὺς μακρὴν θαλασσοπορίαν, ἔπρεπε δὲ ἑτέρως τις τὸ ἐνδιαφέρον κινῶσα ἀφορμὴ νὰ εὐρεθῇ, ὅπως ἀναλάβῃ ἡ κυβέρνησις ἐπιχειρῆσαι τοῦ εἶδους τούτου· τοιαύτην δὲ ταχέως εὐρεν ὁ Κολόμβος. Ἠμυαζε τότε ἐν Ἰσπανίᾳ ὁ πρὸς τοὺς Μαυριτανούς πόλεμος, οἱ δὲ περὶ πίστεως ἀγῶνες τοὺς πάντας ἀπησχόλουν. Ὡς σκοπὸν λοιπὸν τῶν θαλασσοποριῶν του προέβαλλεν ὁ Κολόμβος τὴν ἐκχριστιάνισιν τῶν εἰδολατρῶν κατοίκων τῶν μιμακρουσμένων ἐκείνων χωρῶν καὶ τὴν ἀπόκτησιν θησαυρῶν πρὸς ἀνάκτησιν τοῦ Ἁγίου Τάφου.

Πρὸς τὰ τοιαῦτα σχέδια ἡ Ἰσπανικὴ κυβέρνησις δὲν ἐδείχθη ἀδιάφορος. Ἐπρεπε ὅμως πρὶν ἢ προβῶσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν ν' ἀναμείνωσι τὴν λῆξιν τοῦ πρὸς τοὺς Μαυριτανούς πολέμου. Ἐποσχέσεις λοιπὸν μόνον ἐδόθησαν εἰς τὸν Κολόμβον καὶ ἐλπίδες.

Ἦρχης τότε δι' αὐτὸν ἡ ἐποχὴ τῆς δυστυχίας, τῶν προσδοκιῶν καὶ τῆς ἀβεβαιότητος, ἐπειδὴ δὲ ἡ πολιορκία τῆς Γρενάδας παρετείνετο πολὺ μᾶλλον ἢ ὅσον πάντες ἐπίστευον, ἀπεφάσιεν οὗτος ν' ἀφήσῃ τὴν Ἰσπανίαν καὶ τύχην καλλιτέραν ἐν Γαλίᾳ νὰ ζητήσῃ. (2)

(1) Οἱ πλείστοι τῶν περὶ Κολόμβου γραψάντων προσθέτουσιν ἐνταῦθα ὅτι ὁ Ἰωάννης ὁ Β' οὐ μόνον τὴν συνδρομὴν του εἰς τὸν Κολόμβον ἠνῆθη, ἀλλὰ καὶ εἰς διάθημα ὅλος ἄνομον καὶ εἰς ἡγεμόνα ἀνάρμοστον προέβη. ἐξοπλήσας κρύφα στόλον καὶ πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Κολόμβου ὑποδείχθεισαν ὁδὸν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν ἐμπείρου ναυτικοῦ ἀποστείλας! Καὶ τὸ μὲν διάθημα τοῦτο ἀπέτυχεν, προσθέτουσιν οἱ βιογράφοι οὗτοι, ἐνέπλησεν ὅμως τὸν Κολόμβον ἀγανακτικῆς καὶ ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τῆς ἐκ τῆς Πορτογαλίας ἀναχωρήσεώς του. Κατὰ τὸν W. Irving γράψαντα μίαν τῶν ἀρίστων βιογραφῶν τοῦ γενουοῦσιου θαλασσοπόρου, ἡ ἐσπευσμένη αὕτη ἐκ τῆς Πορτογαλίας ἀναχώρησις αἰτίαν εἶχε τὰ πολλὰ τῆς ἐκείνου ἀνδρός. — Τὸ σύγγραμμα τοῦ Irving μετέφρασεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐν εἰδῇ διαλόγου διδακτικοῦ ὁ Α. Ραγκαβῆς Σ. τ. Μ.

(2) Ὁ συγγραφεὺς τῆς παρούσης διατριβῆς μετ' ἀδιαφορίας παρέρχεται τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ βίου τοῦ Κολόμβου, ἐποχὴν μάλιστα ἀξιοσημείωτον ὡς ἐξόχως ἀποδεικνύουσαν τὰς πολλὰς ἀρετὰς τοῦ ἀνδρός, ὅστις πεινῶν καὶ γυμνητεύων, ἄστεγος καὶ ἀνευ ὑποστηρίξεως, αὐτὸ τοῦτο ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνας μὴ ἔχων, ἐξηκολούθη εἰς τὰ σχέδια αὐτοῦ νὰ ἐμμένῃ. Τὴν ἀξίαν τοῦ Κολόμβου μαρτυρεῖ οὐχὶ τῆς Ἀμερικῆς ἡ ἀνακάλυψις, λέγει ὁ Hoefffer, ἀλλ' ἡ λελογιζομένη ὑπομονὴ ἣν ἐπὶ εἰκοσι καὶ πλέον ἔτη ὁ ἀνὴρ οὗτος ἀντέταξεν καθ' ὅλων τῶν ἀντιρρήσεων τῆς ἐπιστήμης, καθ' ὅλων τῶν προκαταλήψεων τῶν συγχρόνων του, καθ' ὅλων τῆς

Πλησίον τῆς παραλίου πόλεως Πάλου ἐγείρεται ἐπὶ λόφου φιλοῦ καὶ πετρώδους ἀρχαία μὲν φραγκισκανῶν, ἢ μὲν La Rabida. Εἰς τὸν ἐπισκεπτόμενον σήμερον αὐτὴν δεικνύουσιν οἱ μοναχοὶ μικρὸν σταυρὸν ἐν τῇ προαυλίῳ· εἰς τοῦτο τὸ μέρος ἐξηγτημένον καὶ τὸν ἄρτον δι' αὐτὸν καὶ τὸν μικρὸν τὸν υἱὸν Διάγον (1) ζητῶν προσέπεσεν ὁ Κολόμβος ἐν ἔτει 1491. Ἀπὸ τῶν παραθύρων τῆς μονῆς, εἰς ἓν διαμέρισμα τῆς ὁποίας εἶναι σήμερον ἀπεικονισμένοι σκηναὶ ἐκ τῶν ταξειδίων τοῦ Κολόμβου, ἡκώλυτον φέρεται τὸ βλέμμα ἐπὶ τὸν ὠκεανόν· ἐνταῦθα δὲ πρὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης τῆς θαλάσσης ἐξιστόρησεν ὁ ξένος εἰς τοὺς μοναχοὺς τὰ δεινὰ τοῦ καὶ διηγήθη τὰ τολμηρὰ τοῦ σχεδία καὶ τὰς ψευθεσίας ἐλπίδας του. Οἱ φραγκισκανοὶ εὐθὺς ἀνεγνώρισαν ὅτι τῆς φρονήσεως ἦτο νὰ μείνῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἰσπανίας ὁ ξένος. Κατ' εὐτυχίαν σύμπτωσιν εἰς αὐτῶν, ὁ πατὴρ Juan Perez de Marchena, ἦτο πνευματικὸς τῆς βασιλείσης Ἰσαβέλλας· οὗτος δὲ ἐμεσολάβησεν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Κολόμβου. Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1492 ἡ Γρενάδα παρεδόθη τὴν παραδοσὴν τῆς ἐπιηκολούθησεν συμφωνία μεταξὺ τῆς Αὐλῆς καὶ τοῦ Κολόμβου· τρία πλοῖα ἐξοπλίσθησαν διὰ τὸν πρὸς δυσμὰς πλοῦν καὶ τῇ 3 Αὐγούστου ὁ στολισκὸς ἀπέπλευσε τοῦ λιμένος τῆς Πάλου.

Ἐνδιαφέρον νομίζομεν ὅτι εἶναι νὰ γνωσθῇ σήμερον ὅτε ἑκατοντάδες χιλιάδων καὶ ἑκατομμύρια ἔτι δι' ἐξερευνητικὰς χωρῶν ἀποστολάς δαπανῶνται, τὸ ποσὸν τὸ ὅποιον ἡ Ἰσπανικὴ κυβέρνησις ἐδαπάνησε διὰ τὸ πρῶτον ταξειδίον τοῦ Κολόμβου, τὸ ἐπισημότερον ὄλων τῶν τότε. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἀνῆλθεν ἐν ὄλῳ εἰς 1,140,000 μαραβεδίων, ποσὸν ὅπερ ἀντιστοιχεῖ πρὸς 29,184 μάρκ. μόνον.

Τί ἐσκόπει ὁ Κολόμβος διὰ τοῦ πρώτου ταξειδίου του νὰ ἐπιτύχῃ ἔχει σαφέστατ' ὁ ἴδιος ἐκθέσει εἰς ὅσα δι' αὐτοῦ νὰ κατορθώσῃ ὑπέσχετο ἐν τῇ πρὸς τὸν Φερδινάνδον καὶ τὴν Ἰσαβέλλαν ἐγγράφῳ του. Λέγει δηλ. ἐν αὐτῷ.

«Μετὰ τὴν κατὰ τὸ ἐνεστὸς ἔτος ἀπασπεράτωσιν τοῦ πολέμου τοῦ κατὰ τῶν Μαυριτανῶν, οἵτινες ἐδέσποζον ἕως τότε τῆς Εὐρώπης, καὶ τὴν σύναψιν τῆς εἰρήνης ἐν τῇ πόλει Γρενάδα εἶδον τῇ δευτέρᾳ Ἰανουαρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὰς σημαίας τῶν Ἑμετέρων Μεγαλειότητων ἐπὶ τῶν τοιχῶν τῆς Ἀλάμβρας νὰ κυματίζουσιν καὶ τὸν βασιλέα τῶν Μαυριτανῶν συρόμενον ἔξω τῶν πυλῶν τῆς πόλεως καὶ τὰς χεῖρας τῶν Ἑμετέρων Μεγαλειότητων ἀσπαζόμενον.

Κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα ἀπεφάσιον αἱ Ἑμετέροι Βασιλικαὶ Μεγαλειότητες ἐν τῇ ἰδιότητι Ἑμῶν ὡς χριστιανῶν καθολικῶν καὶ ὡς ἐχθρῶν τοῦ Μωαμεθανισμοῦ καὶ πάσης ἄλλης αἱρέσεως καὶ εἰδωλολατρείας, ν' ἀποστειλώ-

τύχης τῶν καταδρομῶν Ἴδε Biographie Generale F. Didot - Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ καλὸν νομίζομεν νὰ σημειώσωμεν ὅτι οἱ γερμανοὶ δεικνύονται ἐν γένει πολὺ τὸν Γάλλον αὐστηρότεροι εἰς τὰς περὶ τοῦ Κολόμβου κρίσεις των. Σ. τ. Μ.

(1) Diego εἰς τὴν Ἰσπανικὴν ὁ Ἰάκωβος. Σ. τ. Μ.

λωσιν ἐμὲ τὸν Χριστόφορον Κολόμβον πρὸς τὰς χώρας τῶν Ἰνδιῶν περὶ ὧν ἔδωσα εἰς τὰς Ἑμετέρας Μεγαλειότη- τας πληροφορίας τινὰς καὶ νὰ συστήσωσιν ὡς ἀπεσταλ- μένον τῶν πρὸς τὸν Μέγαν Χάν, πρὸς τὸν Βασιλέα δηλ. τῶν Βασιλείων, ὅστις καὶ ἄλλοτε ἀπὸ τῆς Ῥώμης διδα- σκάλους τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν πίστεως εἶχε ζητήσῃ. Τοῦτο ὁ Ἅγιος Πατὴρ οὐδέποτε ἐπέτυχεν· πολλοὶ δὲ λαοὶ ἀπέ- θανον ἔκτοτε ἐν τῇ εἰδωλολατρείᾳ καὶ ἀμαρτίᾳ.

Ἀπεφάσιον αἱ Ἑμετέροι Μεγαλειότητες ν' ἀποστεί- λωσιν ἐμὲ τὸν Χριστόφορον Κολόμβον εἰς τὰς εἰρημινὰς τῶν Ἰνδιῶν χώρας ὅπως γνωρίσω τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν καὶ τοὺς λαοὺς καὶ ὅπως ἐξερευνήσω τὴν κατάστασίν των, τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὰ ἔθιμα, ἵνα ἐπιτυχῶς ἐπιληφθῶμεν τῆς ἐν αὐτοῖς εἰσαγωγῆς τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν θρησκείας. Δὲν μοι ἀνέθηκαν δὲ διὰ ξηρὰς πρὸς τὴν Ἀνατολὴν νὰ πορευθῶ, ὡς μέχρι τοῦδε ἐγένετο, ἀλλὰ διὰ τῆς πρὸς δυ- σμὰς κατὰ θάλασσαν ὁδοῦ τὰς Ἰνδίας ν' ἀναζητήσω, πρᾶγμα τὸ ὅποιον ὑπὸ οὐδενὸς μέχρι τοῦδε, καθόσον ἤξεύ- ρομεν, ἐπεχειρήθη.

Ἡ ἐντολή αὕτη ὁ χάρις τοῦ Τοσκάνη καὶ τὰ ἐν τῇ Imago Mundi ἀναγραφόμενα ὠδήγησαν κατόπιν τὸν Κολόμβον καθόλου καὶ μόνον ὅταν συμπαραβάλλωμεν τὰ γεγονότα δυνάμεθα κατ' ἀξίαν νὰ ἐκτιμήσωμεν τὰς ἀποφάσεις καὶ τὰς ἐνεργείας τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅστις δὲν ἐζήτησε τοὺς παλαιοὺς χάρτας συμφώνους πρὸς τὰς ἀνα- καλύψεις νὰ καταστήσῃ, ἀλλὰ μάλλον ταύτας συμφώνως πρὸς ἐκείνους νὰ ῥυθμίσῃ. Διὰ τοῦτο καὶ ἀκλόνητον εἶχε τὴν ἰδέαν ὅτι ἔφθασεν εἰς τὰς Ἰνδίας ἐκλαμβάνων τὴν Ἄιτὴν ὡς τὴν νῆσον Σιπάγγου καὶ συντάξας ἐν Κούβα ἔγγραφον πιστοποιοῦν τὴν εἰς τὴν Ἀσίαν ἀφίξιν του

(Ἐπεται τὸ τέλος).

ΤΟ ΚΡΕΑΣ

ΥΠΟ

Π. Δ. ΖΑΧΑΡΙΑ Δρος Φ. Ε.

Κρέας κοινῶς καλοῦμεν τοὺς μῦς τῶν χορτοφάγων μαστοφόρων (καὶ τῶν πτηνῶν) μετὰ ποσότητός τινος λί- πους καὶ ὀστέων.

Οἱ μῦς ἔχουσι σχῆμα ἀτρακτοειδές, δηλ. ἐν τῇ μέσῳ ἐξωγχομένον, περιβάλλονται δὲ ὑπὸ λεπτῶν λευκῶν ἰνωδῶν θηκῶν, αἵτινες εἰς τὰ λεπτὰ τῶν μυῶν ἄκρα ἀπο- λήγουσιν εἰς τοὺς τένοντας, δι' ὧν οἱ μῦς στερεοῦνται ἐπὶ τῶν ὀστέων ἕνεκα τῆς γλοιτίνης, (1) ἣν περιέχουσι συ-

(1) Ἡ γλοτίνη ἢ ζωϊκὴ ὄλλα εὑρίσκεται καὶ ἐν τοῖς ὀστοῖς, ἐν τοῖς ἰχθύσι κτλ. ἐξάγεται δ' ἐκ τῶν οὐσιῶν τούτων, ἀφοῦ πρώτον δι' ὀξέων ἀπομακρυνθῶσι τὰ ἀνόργανα συστατικά, διὰ παρατετα- μένης ζέσεως ἐν ὕδατι, ἐν ᾧ διαλύεται. Ἐν ψυχρῷ ὕδατι ἐξογκυῖ- ται, ἀλλὰ δὲν διαλύεται. Ἀκαθάρτος μὲν εἶναι μᾶζα σκοτεινῶς κι- τρίνη (ὀστεύκολλα, ἰχθυούκολλα), καθαρά δὲ ἄχρωτος (gelatine). Διαλυμένη ἐν ἀραιῷ καυστικῷ κάλει ἀποτελεῖ τὴν ὄ γ ρ ἄ ν κ ὀ λ λ α ν (colle forte).